
AF KAI KJÆR- HANSEN

Når man tænker på rock- og popstjerner, film- og fodboldstjerner og den dyrkelse, disse stjerner er genstand for, har man ikke særlig stor lyst til at præsentere Jesus for andre mennesker som *vor stjerne*. Ordet *stjerne* har en biklang, som forvrænger billedet af Jesus. Og tænker man også på stjernetydning og interessen for horoskoper og lignende, falder det endnu vanskeligere at kalde Jesus for *vor stjerne*.

At kalde Jesus for *vor stjerne* kan lede vild, hvis andre tror, at Han bare er én ud af mange stjerner. Af ængstelse herfor kan man så vælge andre betegnelser for Jesus.

Giver man afkald...

Giver man afkald på at bruge ordet *stjerne* om Jesus, tabes noget fra det bibelske billed- og symbolsprog. For Jesus er faktisk præsenteret som *stjernen*. Ja, Han identificerer sig endog selv som sådan. Det kan vel ikke udelukkes, at det kan være hensigtsmæssigt frivilligt at give afkald på en bibelsk betegnelse, *hvis* omgivelsernes brug af samme beteg-

nelse om andre personer bevirker, at billedet af Jesus bliver totalt forvrænget.

Man kan også gå en anden vej. Vi kan bibeholde betegnelsen og af al kraft bestræbe os for at lægge det bibelske *indhold* ind i betegnelsen og vise *kontrasten* mellem stjernen Jesus og alle andre menneskelige stjerner, som mennesker producerer. Vi giver jo ikke afkald på at kalde Jesus for Frelser, selv om verden kender mange andre frelsere. Vi kalder stadig væk Jesus for Messias og Guds Søn, selv om der i verden findes mange falske messias'er og gudesønner.

Bibelen giver ikke afkald

I Det gamle Testamente advares der kraftigt mod en hedensk stjerne kult. Israel skal vogte sig for at dyrke himmellegemerne (4. Mos. 4,19). Israel skal ikke dyrke »himmels hær«, men »Hærskares Herre« (Jer. 8,2-3). Til trods for profeternes advarsler, florerede stjerne kulten i visse perioder.

Dette forhindrede imidlertid ikke, at et stjerne-sprog kunne benyttes i en positiv mening.

Man fristes til at sige: naturligvis ikke. I modsat fald ville det bibelske sprog blive meget sterilt.

Abraham bliver bedt om at tælle stjernerne på himlen. Så talrige skulle hans folk blive (1. Mos. 15,5). Og i denne sammenhæng må først og fremmest nævnes det vigtige ord på Bileams læber: »En stjerne opgår af Jakob...« (4. Mos. 24,17).

Bileams ord

Hedningen Bileam var hyret af Balak — moabitternes konge — til at forbande Israel. Men Israels Gud lod Bileam velsigne Israel (4. Mos. 22-24). Og Bileam fremkom med bl.a. dette profetiske udsagn: »Jeg ser Ham, dog ikke nu, jeg skuer Ham, dog ikke nær! En stjerne opgår af Jakob, et herskerspir løfter sig fra Israel!«

Guds mærkelige førelse af Bileam blev ikke glemt i Israels senere historie. I Det nye Testamente bruges Bileam som et advarende eksempel på de vranglærere, der skaffer sig personlig vinding ved deres vranglære (2. Pet. 2,15; Jud. 11).

Men Bileams profetiske ord om stjernen, der skulle opgå af Jakob, blev husket — af jøder såvel som af de første jødekristne og senere af hedningekristne teologer.

Bar Kochba - Stjernesønnen

Menigheden i Qumran ved Dødehavet var én af flere jødiske grupper, som bevarede erindringen om, at den kommende Messias skulle være

Stjernen Jesus

stjernen, der opgår af Jakob. I de fundne skrifter er stjerne-stedet fra 4. Mos. 24,17 bl.a. citeret i nogle skrifter, hvor messianske passager fra Det gamle Testamente er opført.

Ikke mindst stjernesønnen Bar Kochba minder ved sit navn om, at stjerne-stedet blev tolket messiansk af jøder. Da rabbi Akiva i år 132 e.Kr. proklamerede Bar Kochba som Messias, henviste han netop til stedet fra 4. Mos. 24,17.

Men stjernesønnen faldt til jorden. Han og hans tilhængere blev knust af den romerske okkupationsmagt.

Jesus - den strålende morgenstjerne

I Åbenbaringsbogens sidste kapitel identificerer Jesus sig som stjernen: »Jeg, Jesus, har sendt sin engel for at vidne for jer om disse ting i menighederne. Jeg er Davids rodkud og ætling, jeg er den strålende morgenstjerne« (Åb. 22,16).

Her kombineres to steder fra Det gamle Testamente, dels Messias-profetien fra Es. 11,1, dels stjerne-stedet fra 4. Mos. 24,17.

Jesus er både »en kvist af Isaajs stub« og stjernen, der opgår af Jakob — to meget forskellige betegnelser, der i sig selv ikke har meget at gøre med hinanden, men som alligevel går op i en højere enhed.

Jesus — stjernen! Det er Han som verdensherskeren. Men denne verdenshersker er netop i Åbenbaringsbogen også fremstillet som *Lammet*, det slagtede (Åb. 5), som med

sit blod har købt mennesker til Gud og gjort dem til konger og præster.

Jesus — morgenstjernen? Morgenstjernen fortæller, at en ny dag bryder frem. Sådan fortæller Jesus — morgenstjernen — at den evige dag skal bryde frem.

Dette har menigheder, som føler sig trængt fra alle sider, brug for at høre. Dagen kommer, selv om man føler, det er nat. Sejren er inden for rækkevidde, selv om trængslerne nu er store.

Vi har set Hans stjerne

Til kong Herodes sagde vismændene fra Østerland: »... vi har set Hans stjerne i østen og er kommet for at tilbede Ham« (Matt. 2,2).

Kirkefædre som Justin og Irenæus trækker stjerne-stedet fra 4. Mos. 24,17 frem og belyser vismændenes ord ud fra det. At stjernen viste sig på himlen skal betyde, at Han, som er af Jakob, kommer fra himlen og er af guddommelig oprindelse. Dernæst understreger de, at stjernen satte sig på Jesu hoved. Den tanke, at stjernen aldrig forlod Jesus, genfindes også hos Origenes. Dermed er Jesus stjernen.

Denne tolkning har disse hedningekristne kirkefædre næppe selv fundet på. Man tager næppe helt fejl ved at formode, at de her øser af en gammel jøde kristen tradition.

Stjernen som jøde kristen symbol på Jesus

Man kan gå ud fra, at de første jøde kristne i lighed med andre jødiske grupper har væ-

ret opmærksom på stjerne-stedet fra 4. Mos. 24,17 og altså har betragtet Jesus som stjernen. De første Jesus-troende jøder var i det store og hele enige med mange andre jøder i, hvilke steder i Det gamle Testamente, der skulle opfattes som Messias-profetier. Uenigheden opstod, når de Jesus-troende jøder påstod, at netop Jesus var opfyldelsen heraf.

Forskning i den tidligste jøde kristendoms symbolverden viser, at Jesus-troende jøder ikke sjældent har brugt stjernen som symbol på Jesus. Ikke mindst interessant er det, at der er fundet dekorationer, hvor stjernen og korset indgår i ét og samme symbol.

Når vi i dag ser stjernen som symbol, tænker vi vel først og fremmest på stjernen som et jødisk symbol. Og korset er blevet kristendommens symbol.

Anderledes var det for de første Jesus-troende jøder. For dem var Jesus stjernen, der var opgået af Jakob, og samtidig havde den stjerne givet sit eget liv som en løsesum for dem på korset.

Præsenterer vi på tilsvarende måde Jesus som vor stjerne, fortæller om Ham i korsets — og dermed også i opstandelsen — lys, er der næppe den store fare for, at folk skal forveksle vor stjerne med denne verdens stjerner.

Vist er Han *stjernen!* Eller på nudansk: The Star! Men helt anderledes end den superstjerne, man gjorde Ham til i beat-operæen Jesus Christ Superstar for snart mange år siden. □